

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0080

Stěžejní evropské obranné projekty společného zájmu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. března 2026 o stěžejních evropských obranných projektech společného zájmu (2025/2144(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“), a zejména na čl. 42 odst. 2 a 3 této Smlouvy,
- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), a zejména na článek 2, čl. 107 odst. 3 písm. b) a články 114 a 346 této Smlouvy,
- s ohledem na čl. 2 písm. e) Protokolu č. 10 o stálé strukturované spolupráci (PESCO) stanovené v čl. 42 odst. 6 Smlouvy o EU a na společné oznámení o stálé strukturované spolupráci podepsané ministry 23 členských států EU dne 13. listopadu 2017,
- s ohledem na Versailleské prohlášení přijaté na neformálním zasedání hlav států nebo předsedů vlád dne 11. března 2022, a zejména jeho bod 22,
- s ohledem na „Strategický kompas pro bezpečnost a obranu – Za Evropskou unii, která chrání své občany, hodnoty a zájmy a přispívá k mezinárodnímu míru a bezpečnosti“, který schválila Rada dne 21. března 2022 a potvrdila Evropská rada dne 25. března 2022,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 18. května 2022 o analýze nedostatků v oblasti investic do obrany a dalším postupu (JOIN(2022)0024),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 10. března 2023 nazvané „Kosmická strategie EU pro bezpečnost a obranu“ (JOIN(2023)0009),

- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 5. března 2024 nazvané „Nová strategie pro evropský obranný průmysl: dosahování připravenosti EU prostřednictvím pohotového a odolného evropského obranného průmyslu“ (JOIN(2024)0010),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 21. února 2025 s názvem „Akční plán EU o bezpečnosti kabelů“ (JOIN(2025)0009),
- s ohledem na společnou bílou knihu Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 19. března 2025 nazvané „Společná bílá kniha o budoucnosti evropské obrany“ (JOIN(2025)0120),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/697 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zřizuje Evropský obranný fond (EDF)¹,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/2643 ze dne 16. prosince 2025, kterým se zřizuje Program pro evropský obranný průmysl a rámec opatření pro zajištění včasné dostupnosti a dodávek obranných produktů² („nařízení o EDIP“), a zejména jeho kapitoly IV o evropských obranných projektech společného zájmu (projekty EDPCI),
- s ohledem na návrh nařízení Rady, kterým se zřizuje nástroj Bezpečnostní akce pro Evropu (SAFE) prostřednictvím posílení evropského obranného průmyslu (COM(2025)0122), jež předložila Komise dne 19. března 2025,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153, (EU) 2023/1525 a (EU) 2024/795, pokud jde o pobídky k investicím souvisejícím s obranou v rozpočtu EU za účelem provádění plánu ReArm Europe, jež předložila Komise dne 22. dubna 2025 (COM(2025)0188),
- s ohledem na nařízení Rady (EU) 2025/1106 ze dne 27. května 2025, kterým se zřizuje nástroj Bezpečnostní akce pro Evropu (SAFE) prostřednictvím posílení evropského obranného průmyslu³,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 16. října 2025

¹ Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>.

² Úř. věst. L, 2025/2643, 29.12.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj>.

³ Úř. věst. L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>.

s názvem „Zachování míru – Plán obranné připravenosti 2030“ (JOIN(2025)0027),

- s ohledem na společný postoj Rady 2008/944/SZBP ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanovují společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu⁴,
- s ohledem na rámcový dokument Komise ze dne 29. září 2025 nazvaný „Plán obranné připravenosti 2030“,
- s ohledem na zprávu místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Radě ze dne 11. dubna 2025 nazvanou „Výroční zpráva o pokroku při provádění Strategického kompasu pro bezpečnost a obranu“,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dnů 22. a 23. června 2017, zejména na jejich bod 8 o stálé strukturované spolupráci, a na závěry ze dne 6. března 2025, zejména na jejich bod 3 písm. f),
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 23. října 2025,
- s ohledem na strategii členských států EU v oblasti národní bezpečnosti,
- s ohledem na stanovisko Evropského účetního dvora 02/2024 ze dne 3. října 2024 týkající se návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Program pro evropský obranný průmysl a rámec opatření pro zajištění včasné dostupnosti a dodávek obranných produktů (EDIP), a zejména bod 42 tohoto stanoviska,
- s ohledem na výroční zprávu Evropské obranné agentury (EDA) za rok 2024, na její zprávu ze dne 14. listopadu 2023 nazvanou „Priority rozvoje schopností EU na rok 2023“ a na zprávu z roku 2024 nazvanou „Koordinovaný každoroční přezkum v oblasti obrany“,
- s ohledem na zprávu o pokroku sekretariátu PESCO ze září 2025 o projektech PESCO,
- s ohledem na zprávu Maria Draghiho ze dne 9. září 2024 o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti a na její kapitolu 4 pojednávající o zvýšení bezpečnosti a snížení závislostí,
- s ohledem na zprávu Enrica Letty ze dne 17. dubna 2024 nazvanou „Mnohem více než jen trh“, a zejména na její kapitolu 3 nazvanou „Jednotný trh jako velký hráč: na velikosti záleží“,

⁴ Úř. věst. L 335, 13.12.2008, s. 99, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj>.

- s ohledem na zprávu Sauliho Niinistöa ze dne 30. října 2024 nazvanou „Společně bezpečnější: posílení evropské civilní a vojenské připravenosti a pohotovosti“, a zejména její kapitolu 7,
 - s ohledem na společné prohlášení o spolupráci EU a NATO z 10. ledna 2023,
 - s ohledem na prohlášení ze summitu v Haagu, které vydaly hlavy států a předsedové vlád členských zemí NATO účastníci se zasedání Severoatlantické rady v Haagu dne 25. června 2025,
 - s ohledem na 10. zprávu o pokroku ze dne 10. června 2025, která se týkala provádění společného souboru návrhů, jež byly schváleny Radou EU a Severoatlantickou radou dne 6. prosince 2016 a dne 5. prosince 2017,
 - s ohledem na programy spolupráce v oblasti vybavení řízené Organizací pro vzájemnou spolupráci v oblasti vyzbrojování (OCCAR),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 12. března 2025 o bílé knize o budoucnosti evropské obrany⁵, a zejména jeho body 4 a 58,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 2. dubna 2025 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2024⁶, a zejména jeho bod 46,
 - s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro bezpečnost a obranu (A10-0014/2026),
- A. vzhledem k tomu, že výzvy, které představuje zhoršení situace v oblasti míru a bezpečnosti na celém světě, útočná válka vedená Ruskem proti Ukrajině a vznik nových a vyvíjejících se hrozeb pro bezpečnost EU, vyžadují, aby EU a její členské státy výrazně zvýšily své investice do obrany s cílem vybudovat vojenské a zpravodajské kapacity, jež jim umožní bránit svou svrchovanost, nezávislost a územní celistvost, a navýšit odstrašující kapacitu a také jednat a reagovat na bezprostřední a budoucí hrozby, a to samostatně nebo ve spolupráci se spojenci, zejména v rámci NATO;

⁵ Úř. věst. C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj>.

⁶ Úř. věst. C, C/2025/4389, 9.9.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/4389/oj>.

- B. vzhledem k tomu, že rostoucí útoky na evropskou kritickou infrastrukturu, včetně kybernetických útoků a sabotáží, závažným způsobem ohrožují náš každodenní život a hospodářskou činnost a vyžadují koordinovanou reakci EU prostřednictvím rozsáhlých evropských projektů;
- C. vzhledem k tomu, že se ukazuje, že vedení válek, v nichž v minulosti převládaly konvenční zbraně, se vyvíjí směrem „od oceli k internetu“; vzhledem k tomu, že se do vedení válek stále více začleňují kybernetické schopnosti a síťové operace a strategie válčení se proměňují prostřednictvím nových technologií a umělé inteligence a neomezují se již na shromážděnou palebnou sílu a rozsáhlé střety, ale směřují k miniaturizaci a decentralizaci systémů, o čemž svědčí používání dronů a rojů dronů ve všech oblastech, zbraní využívajících umělou inteligenci, inteligentních min a přenosných raketových systémů na bojišti; vzhledem k tomu, že bojová letadla, lodě, dělostřelecké zbraně, bojové tanky a pozemní vozidla jsou čím dál zranitelnější vůči přesným úderům, a vyžadují proto větší ochranu, neboť jsou pro vojenské a bezpečnostní operace stále nepostradatelné; vzhledem k tomu, že je případně potřeby nutné i nadále vyrábět a používat tradiční zbraňové systémy a střelivo ve velkém měřítku;
- D. vzhledem k tomu, že toto nové paradigma konfliktů znamená, že žádný region EU není imunní vůči potenciální hrozbě útoku, vměšování, dezinformací, psychologické subverzi nebo hybridním útokům; vzhledem k tomu, že strategická příprava na dlouhotrvající konflikt má i nadále zásadní význam pro zajištění dlouhodobé odolnosti v oblasti bezpečnosti a obrany;
- E. vzhledem k tomu, že vesmír se stává stále více přetíženu strategickou oblastí, v níž sílí konkurence, přičemž roste využívání pozemních i kosmických segmentů jako zbraně; vzhledem k tomu, že NATO uznalo vesmír za pátou strategickou operační oblast a potvrdilo rostoucí bezpečnostní výzvy, jejichž zdrojem je vesmír, a tudíž i potřebu zvýšit jeho bezpečnost;
- F. vzhledem k tomu, že Komise ve svém společném sdělení ze dne 5. března 2024 nazvaném „Nová strategie pro evropský obranný průmysl“ zdůrazňuje, že pouze 18 % celkových výdajů členských států EU na vybavení bylo v roce 2022 vyčleněno na kolaborativní zadávání veřejných zakázek EU v oblasti obranného vybavení, což je mnohem méně než stávající společná referenční hodnota 35 % stanovená členskými státy na zasedání ministerského řídícího výboru agentury EDA v roce 2007; vzhledem k tomu, že sdělení „Zachování míru – Plán obranné připravenosti 2030“ stanoví cíl uspořádat do konce roku 2027 alespoň 40 % veřejných zakázek v oblasti obrany v rámci společného zadávání veřejných zakázek; vzhledem k tomu, že v zájmu zvýšení kapacity evropského obranného průmyslu vyzvala Evropská rada dne 23. října 2025 členské státy, aby s podporou

Evropské obranné agentury stále více směřovaly investice v oblasti obrany do společného vývoje, výroby a zadávání veřejných zakázek; vzhledem k tomu, že základním předpokladem vybudování plně funkčního trhu v oblasti obrany je koordinace úsilí členských států o zajištění účinného přidělování zdrojů, snížení roztržitosti a urychlení vývoje inovativních obranných technologií; vzhledem k tomu, že dosažení těchto cílů vyžaduje silnější pobídky a snížení administrativní zátěže a zároveň zajištění toho, aby spolupráce byla i nadále řízena trhem, a to na základě požadavků na obranné schopnosti a doplňkových procesů obranného plánování EU, jejích členských států a NATO;

- G. vzhledem k tomu, že „stěžejní iniciativy pro evropskou připravenost“, jak je uvádí plán „Zachování míru – Plán obranné připravenosti 2030“, jsou založeny na komplexním přístupu k obraně, který zahrnuje jak ochranu před přímými vojenskými útoky, tak připravenost na hybridní hrozby; vzhledem k tomu, že tyto iniciativy představují příležitost k podpoře inovací, interoperability a konkurenceschopnosti v rámci obranného průmyslu EU prostřednictvím rozvoje inovativních společných průmyslových partnerství v oblasti průlomových technologií, podstatného posílení evropské technologické a průmyslové základny obrany (EDTIB) a snížení její závislosti na technologiích třetích zemí;
- H. vzhledem k tomu, že členské státy nacházející se na východních hranicích EU jsou nejvíce vystaveny vážným hrozbám a mají zásadní význam pro bezpečnost EU jako celku; vzhledem k tomu, že Evropská rada ve svých závěrech ze dne 23. října 2025 uvedla, že bezprostřední hrozby na východním křídle EU a poskytování konkrétní podpory členským státům je třeba řešit přednostně; vzhledem k tomu, že v plánu nazvaném „Zachování míru – Plán obranné připravenosti 2030“ je zdůrazněno, že jako první má být zahájena Iniciativa pro evropskou dronovou obranu a Hlídka východního křídla; vzhledem k tomu, že podle návrhu má Hlídka východního křídla posílit východní hranice EU integrací kapacit pozemní, námořní a vzdušné obrany s účinnými a nejmodernějšími protidronovými systémy a technologiemi, které jsou rovněž zásadní pro Iniciativu pro evropskou dronovou obranu;
- I. vzhledem k tomu, že konečnými uživateli obranných produktů jsou především národní ozbrojené síly členských států, a členské státy proto mohou uvažovat o zvýšení svých investic do projektů obranného průmyslu pouze tehdy, když se tyto projekty týkají rozvoje vojenských schopností společného zájmu pro jejich ozbrojené síly; vzhledem k tomu, že článek 346 Smlouvy o fungování EU uvádí, že každý členský stát může učinit opatření, která považuje za nezbytná k ochraně podstatných zájmů své bezpečnosti a která jsou spjata s výrobou zbraní, střeliva a válečného materiálu nebo obchodem s nimi;

- J. vzhledem k tomu, že Strategický kompas pro bezpečnost a obranu stanoví cíl vytvořit pobídky ke stimulaci společných investic členských států do společných projektů a společného zadávání veřejných zakázek v oblasti obranných schopností, které jsou rozvíjeny na základě spolupráce v rámci EU;
- K. vzhledem k tomu, že nařízení (EU) 2025/2643, kterým se zřizuje Program pro evropský obranný průmysl (EDIP), stanoví provádění evropských obranných projektů společného zájmu; vzhledem k tomu, že evropské obranné projekty společného zájmu sestávají z kolaborativních průmyslových projektů zaměřených na posílení konkurenceschopnosti evropské technologické a průmyslové základny obrany (EDTIB) v celé Unii a zároveň přispívají k rozvoji vojenských schopností členských států, jež mají zásadní význam pro bezpečnostní a obranné zájmy Unie, a podporují otevřenou a modulární architekturu, inovace dvojího užití a přeshraniční účast malých a středních podniků (MSP) a podniků se střední tržní kapitalizací ve všech oblastech operací, konkrétně v pozemní, námořní, vzdušné, vesmírné a kybernetické oblasti; vzhledem k tomu, že program EDIP zahrnuje rovněž nový nástroj, struktury pro evropské zbrojní programy (SEAP), což je nový právní rámec, který lze využít pro iniciativy spolupráce v oblasti vyzbrojování v rámci stěžejních projektů;
- L. vzhledem k tomu, že jak je zdůrazněno ve sdělení „Zachování míru – Plán obranné připravenosti 2030“, Ukrajina zůstává i nadále první obrannou linií Evropy a tvoří nedílnou součást evropské obranné a bezpečnostní architektury; vzhledem k tomu, že spolupráce mezi obranným průmyslem EU a Ukrajiny, zejména v souvislosti se stěžejními projekty nebo evropskými obrannými projekty společného zájmu, má velký význam pro jejich trhy, konkurenceschopnost a inovační potenciál;
1. bere na vědomí celkové zvýšení výdajů na obranu ve členských státech EU, které jasně odráží jejich odhodlání reagovat na zhoršující se bezpečnostní situaci zlepšením vojenských kapacit, posílením odstrašování a upevněním jejich kolektivního závazku k evropské a transatlantické obraně; konstatuje, že některé členské státy, zejména ty, které se nacházejí na východních hranicích EU, splnily nebo překročily výdajový cíl NATO vyčlenit do konce roku 2025 na výdaje na obranu 2 % svého HDP;
 2. uznává rovněž, že posílení bezpečnosti a obrany v Evropě vyžaduje nejen zvýšení vnitrostátních výdajů na obranu, ale také komplexní posun směrem k větší koordinaci, účinnosti a integraci ve způsobu, jakým členské státy rozvíjejí a provádějí své obranné politiky a zajišťují pro ně zdroje; zdůrazňuje, že tento posun od převážně vnitrostátního přístupu k obraně ke společnému pojetí kolektivního postoje Unie v oblasti bezpečnosti a odstrašování musí být prováděn při plném respektování svrchovanosti členských států a jejich

pravomocí v oblasti bezpečnosti a obrany v souladu s čl. 4 odst. 2 Smlouvy o EU;

3. konstatuje, že navzdory zvýšenému úsilí v oblasti obrany čelí EU a její členské státy i nadále přetrvávajícím nedostatkům ve strategických kolektivních schopnostech, strukturách velení a řízení a udržitelných vojenských kapacitách; zdůrazňuje zejména, že členské státy určily následující výchozí nedostatky v prioritních schopnostech⁷: protivzdušná a protiraketová obrana, dělostřelecké systémy, raketové střely a munice, drony a protidronové systémy, strategické podpůrné schopnosti, a to i ve vztahu k vesmíru a ke kritické infrastruktuře, vojenská mobilita, kybernetická oblast, umělá inteligence, elektronický boj, pozemní boj a námořní bezpečnost; zdůrazňuje, že tyto nedostatky výrazně omezují schopnost EU a jejích členských států navýšit odstrašující kapacitu a bránit se v dlouhodobém rozsáhlém konfliktu, a to i s ohledem na akty hybridní a konvenční války; vyzývá k přijetí naléhavých opatření k řešení těchto nedostatků v kritických schopnostech prostřednictvím posílené spolupráce, a to jak ve strategických, tak v průmyslových záležitostech, koordinovaného plánování a cílených investic s cílem zajistit obrannou připravenost; uznává úsilí, které zúčastněné strany evropské technologické a průmyslové základny obrany (EDTIB) vynaložily k řešení těchto výzev;
4. zdůrazňuje, že odstranění nedostatků ve schopnostech vyžaduje vytvoření autonomních strategických podpůrných schopností, bez nichž ozbrojené síly členských států nemohou společné vojenské operace účinně provádět; doporučuje v této souvislosti vývoj bezpečné a zabezpečené společné architektury pro velení, řízení, komunikaci, zpravodajství, pozorování, zjišťování cílů a průzkum, jakož i společných obranných schopností v oblasti vesmíru, strategické letecké a námořní přepravy, doplňování paliva za letu a předcházení chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným rizikům; oceňuje práci Evropské obranné agentury, která poskytuje přehled a analýzu obranného prostředí EU a nabízí doporučení ohledně příležitostí ke spolupráci při rozvoji a získávání schopností prostřednictvím priorit rozvoje schopností a koordinovaného každoročního přezkumu v oblasti obrany;
5. připomíná, že NATO a EU hrají doplňkovou, soudržnou a vzájemně se posilující úlohu; vyzývá k většímu zapojení členských států EU a spojenců NATO do spolupráce v souladu se třetím společným prohlášením ze dne 10. ledna 2023 o spolupráci mezi EU a NATO s cílem rozvíjet obranné schopnosti a odstranit stávající nedostatky; zdůrazňuje, že veškeré evropské úsilí v tomto ohledu by mělo být vyvíjeno v úzké koordinaci s NATO, a to s cílem posílit průmyslovou spolupráci a interoperabilitu; vyzývá k většímu zapojení Evropy do

⁷ Viz strana 3 společného sdělení nazvaného „Zachování míru – Plán obranné připravenosti 2030“.

stávajících struktur NATO pro spolupráci a rovněž připomíná, že je třeba zajistit soudržnost výstupů mezi procesem programování rozvoje schopností EU a procesem plánování a přezkumu NATO; vyzývá ke zlepšení interoperability vojenského vybavení mezi členskými státy EU a spojenci v NATO, zejména zajištěním slučitelnosti jejich norem a specifikací;

6. uznává, že existují okamžité potřeby v oblasti obrany, které je i nadále zapotřebí uspokojit pomocí dodávek nebo podpory ze zemí mimo EU; zdůrazňuje dále, že evropská bezpečnost i nadále silně závisí na obranném průmyslu zemí mimo EU; zdůrazňuje, že v současném geopolitickém kontextu a vzhledem k požadavku, aby EU převzala větší odpovědnost za obranu, je potřebný řízený a postupný přechod od závislosti na zemích mimo EU ke strategické autonomii a posílení evropské technologické a průmyslové základny obrany; souhlasí s cílem výrazně snížit nebo pokud možno postupně ukončit závislost na výrobcích a dodavateli ze zemí mimo EU, a to i v oblasti surovin a minerálů vzácných zemin, pokud v EU existují nebo mohou být vyvinuta rovnocenná řešení, což má zásadní význam pro strategickou autonomii EU a bezpečnost dodávek; vyzývá proto k přijetí opatření k posílení evropské technologické a průmyslové základny obrany a zvýšení její konkurenceschopnosti, mimo jiné prostřednictvím ambiciózního a dynamického upřednostňování EU při zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany, otevřených a konkurenceschopných trhů pro společnosti z EU, přeshraniční průmyslové spolupráce v rámci EU a s důvěryhodnými a podobně smýšlejícími partnery a spravedlivého přístupu malých a středních podniků k veřejným zakázkám;
7. zdůrazňuje, že bez vytvoření plně funkčního jednotného trhu EU pro obranné produkty a služby hrozí, že rostoucí vnitrostátní výdaje na obranu budou kvůli neefektivnosti proplýtvány, což povede k další roztržitosti EDTIB; vyzývá členské státy, aby posílily společné zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a také spolupráci v oblasti rozvoje obranných schopností s cílem zvýšit interoperabilitu a zaměnitelnost, zajistit účinné přidělování zdrojů, posílit EDTIB, přilákat soukromé investice, snížit roztržitost obranného trhu EU a omezit počet různých obranných produktů, které řeší podobné operační potřeby v celé Unii; zdůrazňuje, že veřejné zakázky v rámci stěžejních projektů by měly společně zadávat zúčastněné členské státy a že stěžejní projekty by měly přispívat k tomu, aby bylo dosaženo cíle do konce roku 2027 realizovat 40 % veřejných zakázek v oblasti obrany v rámci kolaborativního zadávání veřejných zakázek;

Rozvoj obranných schopností prostřednictvím stěžejních projektů v prioritních oblastech

8. bere na vědomí návrh Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku na zahájení souboru počátečních stěžejních iniciativ pro evropskou připravenost v rámci

Plánu obranné připravenosti 2030 – zachování míru; bere na vědomí, že Evropská rada tento plán schválila a že členské státy se zavázaly rozvíjet čtyři počáteční stěžejní iniciativy pro evropskou připravenost – Iniciativu pro evropskou dronovou obranu, Hlídku východního křídla, Evropský vzdušný štít a Evropský kosmický štít; konstatuje, že tyto navrhované stěžejní projekty zahrnují značně širokou škálu obranných schopností; dále konstatuje, že jsou průřezové povahy a přispívají ke komplexním bezpečnostním zájmům Unie; naléhavě proto vyzývá Komisi, zúčastněné členské státy a Evropskou obrannou agenturu, aby pro každý z těchto projektů jasně určily konkrétní cíle, harmonogram a milníky provádění, finanční návrhy, mechanismy řízení, technologickou působnost a očekávaný rozsah; zdůrazňuje, že je zapotřebí mít provozní koncepci a jasné řízení, aby bylo možné určit, co kdo dělá, zejména v případech s přeshraničními důsledky, například když nepřátelský dron přelétá z jednoho členského státu do druhého; zdůrazňuje, že návrh a provádění těchto projektů by měly být komplexní a že by mělo být zajištěno, aby vedle pokročilých technologií projekty zahrnovaly i konvenční obranné komponenty, aby byla v případě vleklých konfliktů zaručena provozní udržitelnost; vyzývá zúčastněné členské státy, aby zajistily splnění milníků každého projektu, dokončily schopnostní koalice uvedené v plánu a učinily maximum pro rychlé zahájení stěžejních projektů v souladu se závěry Evropské rady ze dne 23. října 2025;

9. vítá přístup navržený pro Iniciativu pro evropskou dronovou obranu, jehož cílem je vyvinout technologicky vyspělý vícevrstevný systém s interoperabilními schopnostmi pro detekci, sledování a neutralizaci dronů, jakož i schopností zasáhnout pozemní cíle využitím technologie dronů pro přesné údery; uznává, že protidronové schopnosti by měly být plně interoperabilní a propojené mezi členskými státy, aby se zajistila informovanost o situaci na úrovni EU a schopnost členských států jednat a zabezpečit kritickou infrastrukturu společně s NATO; uznává problémy spojené s vytvořením funkčního systému dronové obrany v rámci této iniciativy, a vyzývá proto k provádění pilotních projektů, do nichž bude nejprve zapojen menší počet členských států a jakmile budou systémy dostatečně funkční a účinné, aby mohly být širěji zaváděny, bude zaveden 360stupňový přístup;
10. zdůrazňuje, že stěžejní projekty by měly zohledňovat zvláštní požadavky na obranu a odstrašování východního křídla EU; vítá navrhovaný přístup pro Hlídku východního křídla, jehož cílem je posílit kapacitu členských států sousedících s Ruskem, aby mohly čelit široké škále hrozeb a rizik, včetně hybridních hrozeb, ruské stínové flotily využívané k sabotážním a sledovacím operacím a hrozby ozbrojené agrese; zdůrazňuje, že tento přístup spočívá v integraci čtyř prvků: pozemní obrany, informovanosti o situaci, protivzdušné obrany a protidronových systémů a námořní bezpečnosti v Baltském a Černém moři; podporuje navrhovaný cíl vytvořit komplexní evropskou kapacitu pro obranu hranic

s víceoblastními systémy ostrahy, schopnostmi v oblasti dronů a obrany proti nim, schopnostmi elektronického boje, přesnými systémy úderu a reaktivní operační koordinací, což přispěje k bezpečnosti celé Unie; vyzývá k zavedení opatření k posílení budoucí odolnosti a opatření zaměřených na ochranu infrastruktury a schopností kybernetické obrany a k zajištění regionální interoperability a plné operační připravenosti v případě krize;

11. zdůrazňuje, že stěžejní projekty jsou významnou příležitostí k posílení konkurenceschopnosti, účinnosti a inovační kapacity EDTIB; uznává, že je třeba zavést široce dohodnutou definici „stěžejních projektů společného zájmu“ jako rozsáhlých celoevropských iniciativ spolupráce zahrnujících co největší počet členských států v oblasti obranných schopností a průmyslového rozvoje, včetně strategických podpůrných schopností se společným rámcem, jako je EDTIB, který umožní jejich určení a provádění soudržným způsobem v rámci obranné a průmyslové politiky EU; zdůrazňuje, že vymezení stěžejních projektů má zásadní význam pro zajištění účinné spolupráce mezi členskými státy, sdružování zdrojů k řešení nedostatků v kritických schopnostech a přechod ke skutečné evropské obranné unii;
12. zdůrazňuje strategický význam posílení EDTIB prostřednictvím spolupráce s Ukrajinou, přidruženými zeměmi v rámci spolupráce zavedené podle Dohody o Evropském hospodářském prostoru⁸, podobně smýšlejícími zeměmi mimo EU a zeměmi, s nimiž EU podepsala partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany; v této souvislosti zdůrazňuje, že ukrajinský obranný průmysl získal klíčové technologické odborné znalosti a know-how na základě zkušeností získaných ukrajinskými ozbrojenými silami na bojišti, a bere na vědomí navrhovanou Dronovou alianci s Ukrajinou; doporučuje, aby v zájmu řešení pomalých inovačních cyklů v EU, propojení výzkumu a vývoje a výroby a zajištění nepřetržitého technologického rozvoje byly stěžejní projekty v co největší míře a při plném respektování bezpečnostních zájmů EU a jejích členských států otevřeny účasti Ukrajiny, přidružených zemí a zemí, které s EU podepsaly partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany;

Určení a zajištění řádného zřízení a provádění stěžejních projektů

13. zdůrazňuje, že cíle stěžejních projektů musí být sladěny s dohodnutými obrannými cíli EU a musí být v souladu s cíli NATO pro rozvoj schopností; zdůrazňuje dále, že by se měly týkat inovativních technologických oblastí pro obranu a přispívat k rozvoji špičkových obranných schopností, které budou odpovídat požadavkům moderní války, včetně rostoucí potřeby spojovat víceoblastní vojenské operace, vojáky a zbraně do sítí, zajišťovat

⁸ Úř. věst. L 1, 3.1.1994, s. 3, ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_international/1994/1/oj.

kybernetickou obranu, rozvíjet nástroje na shromažďování, ukládání, zpracování a sdílení zpravodajských dat, bezpilotní systémy a nástroje na podporu rozhodování založené na umělé inteligenci a provádět přesné údery na velkou vzdálenost a bránit se proti útokům dronů; zdůrazňuje význam etického a odpovědného využívání systémů umělé inteligence v plném souladu s mezinárodním humanitárním právem;

14. vyzývá Komisi a členské státy EU, aby začlenily kybernetickou oblast a digitální technologie do hlavních priorit EU v oblasti obrany s cílem zajistit svrchovanost v oblasti údajů a kolektivní připravenost na hybridní a kybernetické hrozby; zdůrazňuje, že zajištění kybernetické bezpečnosti a odolnosti by mělo být průřezovým cílem všech stěžejních projektů, který zajistí bezpečnou digitální infrastrukturu, ochranu systémů velení a kontroly a integritu datových toků napříč operačními oblastmi v souladu s politikou EU v oblasti kybernetické obrany a prioritami Strategického kompasu;
15. zdůrazňuje, že jsou zapotřebí stěžejní projekty, které se týkají oblasti vesmíru, což je stále více militarizovaná strategická oblast, na níž zároveň závisí několik činností souvisejících s bezpečností, jako je zabezpečená komunikace a shromažďování zpravodajských informací; zdůrazňuje dále, že je důležité propojit stěžejní projekty se strategickou dopravní a logistickou infrastrukturou, jako jsou koridory přeshraniční vojenské mobility a infrastruktura dvojího užití, zejména ve východní a jihovýchodní Evropě, které mají zásadní význam pro rychlé nasazení a odolnost podél východního křídla;
16. zdůrazňuje, že stěžejní projekty by se měly zaměřovat na podporu užší spolupráce a inovací v mechanismech řízení na úrovni EU a mezi členskými státy EU a měly by ukazovat osvědčené postupy směřující ke společné a koordinované strategii evropské obrany, přičemž by měly být zohledněny znalosti získané na Ukrajině, pokud jde o vedení moderní války; zdůrazňuje, že Komise by měla zavést jasné krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé strategie pro rozvoj stěžejních projektů a zajistit, aby dlouhodobé úsilí v oblasti výzkumu a vývoje a inovací bylo soudržně koordinováno s krátkodobými investicemi do kritických obranných schopností, aby byl zaručen technologický pokrok i okamžitá operační připravenost; zdůrazňuje rovněž, že řádné řízení stěžejních projektů musí být založeno na společné vizi a účinné koordinaci mezi jejich „aktéry programů“, konkrétně Komisí, vládami, vojenskými velitelstvími, agenturami pro zadávání veřejných zakázek v členských státech EU a společnostmi z obranného průmyslu; domnívá se, že stěžejní projekty by mohly těžit ze stávající spolupráce v rámci projektů PESCO a Evropského obranného fondu a stavět na nich;
17. uznává, že několik evropských obranných společností se již v průběhu času zapojilo do velkých nadnárodních projektů spolupráce v různých oblastech souvisejících s bezpečnostním

rozměrem; zdůrazňuje, že tyto případové studie mohou sloužit jako příklady pro navrhování a řízení stěžejních projektů; zdůrazňuje, že kromě fáze vývoje a výroby by stěžejní projekty měly rovněž zajistit vytvoření společných rámců pro jejich provoz, údržbu a řízení životního cyklu na úrovni Unie;

18. bere na vědomí vytvoření projektů EDPCI jako nového nástroje v rámci programu EDIP; uznává, že by stěžejní projekty také mohly být rozvíjeny v jeho rámci; konstatuje, že projekty EDPCI lze rozvíjet v rámci struktur pro evropský zbrojní program (SEAP); zdůrazňuje, že projekty EDPCI by měly zvýšit interoperabilitu a odolnost dodavatelských řetězců a plně se doplňovat s plánováním schopností NATO, jak je stanoveno v dokumentu „Zachování míru – Plán obranné připravenosti 2030“;
19. vyzývá Komisi, aby usilovala o plné koncepční a procesní sladění prováděcích rámců stěžejních projektů se stávajícími nástroji, jako jsou PESCO, EDF, EDIP a EDPCI, aby tyto nástroje fungovaly soudržně a vzájemně se posilovaly v rámci obranné architektury EU; dále vyzývá Komisi, aby objasnila, jak mají být projekty EDPCI strukturovány a kombinovány v praxi, aby se z nich stal stěžejní projekt, včetně nezbytných mechanismů řízení, posloupnosti a koordinace;
20. zdůrazňuje, že je třeba podporovat větší součinnost mezi výzkumem, inovacemi a průmyslovým rozvojem v rámci obranného ekosystému EU; uznává v tomto ohledu přínosnou úlohu příslušných zúčastněných stran, jako jsou výzkumné organizace, akademické instituce, inovační centra, technologická centra a testovací a certifikační orgány ze všech členských států; vyzývá k tomu, aby byla do stěžejních projektů začleněna co nejširší škála průmyslových subjektů, zejména podniků se střední tržní kapitalizací, malých a středních podniků a startupů, a to s cílem umožnit šíření inovací v celém spektru EDTIB a posílit bezpečnost dodávek; vyzývá ke zřízení skupiny na vysoké úrovni pro evropský obranný průmysl, která by zajistila účinnou spolupráci, a k užšímu dialogu a spolupráci s tímto odvětvím v celé Evropě;
21. zdůrazňuje, že je důležité zajistit vyváženou geografickou účast na stěžejních projektech, kterých by se mělo účastnit co nejvíce členských států, včetně těch s nově vznikajícím obranným průmyslem; zdůrazňuje, že stěžejní projekty by měly umožnit všem zúčastněným členským státům, aby čerpaly výhody z technologického pokroku a produkčních kapacit, a měly by přispět k posílení schopností a odolnosti v celé Unii jako celku; zdůrazňuje rovněž, že tyto projekty by měly zůstat otevřené účasti nových členských států a že by se měla podporovat a usnadňovat účast dalších členských států v průběhu času; vyzývá k vytvoření flexibilních a inkluzivních mechanismů spolufinancování, které zajistí, aby se všechny členské

státy, bez ohledu na jejich ekonomickou velikost, mohly na stěžejních projektech smysluplně podílet;

22. zdůrazňuje, že je důležité posílit regionální rozměr strategie EU pro obranný průmysl, a poukazuje na potenciální dopad stěžejních projektů, pokud jde o vedlejší účinky technologií, hospodářské přínosy, kvalifikovaná pracovní místa a sociální soudržnost napříč regiony v EU; vyzývá k zapojení regionálních a místních orgánů a k tomu, aby regiony EU měly příležitost využívat stěžejních projektů, aby se podpořila společná odpovědnost v záležitostech obrany;
23. zdůrazňuje, že je třeba zabránit tomu, aby vojenské technologie, zejména citlivé vznikající technologie a kritické zboží dvojího užití, zvláště v oblasti vesmíru, kvantových technologií a umělé inteligence, byly převáděny do nepřátelských zemí nebo k systémovým konkurentům mimo EU; naléhavě vyzývá členské státy, které se účastní stěžejních projektů, aby posílily koordinaci a zavázaly se k dodržování společných přístupů a k vymezení a schválení společné strategie a podmínek pro udělování vývozních licencí zemím mimo EU, které se stěžejních projektů neúčastní, pokud jde o výrobky, které budou výsledkem těchto projektů;
24. vyzývá k tomu, aby byl mezi členskými státy účastníckými se stěžejních projektů vytvořen koordinovaný mechanismus kontroly vývozu založeného na posouzení rizik, který bude v souladu s cíli Strategického kompasu EU a s vnitrostátními pravomocemi, výsadami a mezinárodními závazky členských států, a to i v rámci NATO;

Řízení stěžejních projektů a úloha Parlamentu

25. vyzývá Komisi a členské státy, aby dále předkládaly návrhy stěžejních projektů, které se budou zabývat rozvojem obranných schopností a umožňovat členským státům lépe sladovat své vnitrostátní úsilí s dohodnutými obrannými cíli EU a budou v souladu s příslušnými cíli NATO v oblasti rozvoje schopností; zdůrazňuje, že návrhy projektů by měly zohledňovat specifické potřeby členských států, které jsou nejvíce vystaveny riziku naplnění konvenčních vojenských a hybridních hrozeb; zdůrazňuje, že je důležité zapojit obranný průmysl do vymezení priorit a rozsahu budoucích stěžejních projektů;
26. zdůrazňuje, že výběr stěžejních projektů by měl být založen na zásluhách a transparentních postupech, aby se zajistila vyvážená zeměpisná účast a zabránilo se koncentraci rozhodování nebo průmyslových přínosů v omezeném počtu členských států;
27. doporučuje, aby se Komise, vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Evropská obranná agentura v poradní, podpůrné a koordinační roli zapojily do usnadňování provádění stěžejních projektů; poukazuje na zásadní úlohu

Vojenského výboru Evropské unie při poskytování strategického vojenského poradenství a doporučení Politickému a bezpečnostnímu výboru, zejména pokud jde o rozvoj, posuzování a přezkum cílů v oblasti schopností, a vyzývá v této souvislosti k jeho formálnímu začlenění do rámce pro řízení stěžejních projektů;

28. zavazuje se, že bude vykonávat svou kontrolní, legislativní a rozpočtovou úlohu v souvislosti s koordinací, prováděním a financováním stěžejních projektů na základě pravidelných a komplexních informací a zpráv, které získá od Komise; poukazuje na svou rozpočtovou pravomoc a odpovědnost, pokud jde o využívání finančních prostředků EU; vyzývá k pravidelnému podávání zpráv veřejnosti a parlamentní kontrole s cílem zajistit odpovědnost a podpořit důvěru ve stěžejní projekty;

Zajištění dlouhodobého financování stěžejních projektů

29. vyzývá k tomu, aby bylo v rámci příštího víceletého finančního rámce vyčleněno odpovídající zvláštní financování, které pro stěžejní projekty zajistí dlouhodobé financování; zdůrazňuje, že je pro stěžejní projekty třeba zajistit odpovídající a vhodné financování, které nebude ohrožovat finanční prostředky přidělené na jiné strategické oblasti rozpočtu EU určeného na obranu; zdůrazňuje, že je třeba vyčlenit část těchto finančních prostředků na odbornou přípravu, rozvoj dovedností a iniciativy zaměřené na udržení talentů;
30. zdůrazňuje, že kolektivní rozvoj obranných schopností na úrovni Unie může přinést značné úspory z rozsahu, snížit náklady a zajistit, aby veřejné prostředky a peníze daňových poplatníků byly využívány co nejefektivněji a nejodpovědněji;
31. sdílí názor vyjádřený v připomínce Evropského účetního dvora týkající se návrhu na EDIP, že doba potřebná k dokončení stěžejních projektů bude pravděpodobně přesahovat dvouleté prováděcí období stanovené v programu EDIP; zdůrazňuje proto, že aby mohly být stěžejní projekty financovány z programu EDIP, musí se dotčené členské státy zavázat ke spolufinancování těchto projektů po celou dobu jejich trvání, a to výrazně nad rámec počátečního dvouletého období; zdůrazňuje, že je důležité dlouhodobě plánovat trvalé investice a průmyslovou kontinuitu, aby se zajistila strategická autonomie Evropy;
32. zdůrazňuje, že spolufinancování stěžejních projektů by mělo být založeno na řádném řízení a rozpočtovém plánování, nákladové efektivnosti a transparentnosti; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby stanovily milníky, ukazatele výkonnosti, pravidelné finanční kontroly a přezkumy výdajů vzniklých při provádění stěžejních projektů;
33. vyzývá členské státy EU, aby zvážily systematické vyčleňování části svých vnitrostátních rozpočtů na obranu na rozvoj iniciativ

partnerství a pořizování obranného vybavení, jež bude vyráběno v rámci stěžejních projektů v oblastech, kde společné úsilí generuje přidanou hodnotu, v souladu s čl. 4 odst. 2 Smlouvy o EU a článkem 346 Smlouvy o fungování EU;

34. vybízí členské státy, aby koordinovaly vnitrostátní plánování rozpočtu na obranu s cíli NATO v oblasti schopností, aby se zajistila doplňkovost a zabránilo se roztržtosti zdrojů; vyzývá členské státy, aby prozkoumaly způsoby, jak zřídit mimorozpočtový finanční nástroj, který by umožnil sdružování a sdílení některých částí vnitrostátních rozpočtů na obranu na úrovni EU, s cílem pokrýt celý životní cyklus stěžejních projektů;

◦

◦ ◦

35. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, NATO, Parlamentnímu shromáždění NATO, bezpečnostním a obranným agenturám EU a vládám a parlamentům členských států.